

ข้อตกลงการค้า EU-UK หลัง Brexit กับโอกาสการส่งออกของไทย

ประเด็นสำคัญ

- EU และ UK บรรลุข้อตกลงการค้าระหว่างกันหลัง Brexit เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งทันก่อนกำหนดเส้นตายในวันที่ 31 ธ.ค. 2563
- ข้อตกลงฉบับนี้ครอบคลุมประเด็นการค้าและความร่วมมือ อาทิ การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน การแข่งขันอย่างเป็นธรรม ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ความโปร่งใสด้านการจัดเก็บภาษี การขนส่งพลังงานและความยั่งยืน และการประมง
- สาระสำคัญของข้อตกลงอยู่ที่สิทธิการค้าสินค้าที่ปลอดภาษีและโควตานำเข้าสินค้าที่ทำให้ UK ยังได้ประโยชน์จากตลาด EU
- แม้บรรลุข้อตกลง แต่ยังคงมีปัญหาและความท้าทายอื่น ๆ ที่ UK ต้องเผชิญ โดยเฉพาะภาคการเงินของ UK ต้องเผชิญอุปสรรคในการเข้าถึงตลาด EU รวมถึงแรงงานวิชาชีพของ UK ยังไม่ได้รับการรับรองโดยอัตโนมัติในการทำงานใน EU และการเดินทางเข้า EU ยังมีข้อจำกัด
- การแยกตัวออกจาก EU ทำให้ UK เปลี่ยนไปใช้โครงสร้างภาษีนำเข้าใหม่เป็นของตนเอง คือ UK Global Tariff (UKGT) ทำให้การส่งออกของไทยจะได้อานิสงส์จากโครงสร้างภาษีนำเข้าใหม่ของ UK ที่ลดลง

สหภาพยุโรป (EU) และสหราชอาณาจักร (UK) บรรลุข้อตกลงการค้าระหว่างกันกรณี UK แยกตัวออกจาก EU หรือ Brexit เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งทันก่อนกำหนดเส้นตายในวันที่ 31 ธ.ค. 2563 หลังจากการเจรจาข้อตกลงดังกล่าวยืดเยื้อมาตั้งแต่เดือน มี.ค. 2563 ซึ่งการบรรลุข้อตกลงได้สร้างความผ่อนคลายให้กับภาคธุรกิจของ UK นับตั้งแต่การทำประชาคมติของ UK เพื่อแยกตัวออกจาก EU เมื่อ 4 ปีที่ผ่านมา ขณะเดียวกันยังลดแรงดึงดูดเชิงเศรษฐกิจของ UK ได้ในระดับหนึ่งท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยังรุนแรงอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ ล่าสุดประเทศสมาชิก EU ทั้ง 27 ประเทศได้อนุมัติข้อตกลงดังกล่าวแล้ว และข้อตกลงมีผลบังคับใช้ชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2564 โดยหลังจากนี้รัฐสภายุโรปจะให้สัตยาบันรับรองข้อตกลงในเดือน ก.พ. 2564 เพื่อให้ข้อตกลงมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการต่อไป

สาระสำคัญของข้อตกลงหลัง Brexit

ข้อตกลงฉบับนี้จะครอบคลุมประเด็นการค้าและความร่วมมือระหว่าง EU และ UK อาทิ การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน การแข่งขันอย่างเป็นธรรม ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ความโปร่งใสด้านการจัดเก็บภาษี การขนส่ง พลังงานและความยั่งยืน และการประมง โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

- การคงสิทธิด้านการค้าสินค้าที่ปลอดภาษีและโควตานำเข้าสินค้า (Zero Tariff-Zero Quota) ทั้งสองฝ่ายจะไม่มีกีดกันภาษีนำเข้าและการกำหนดโควตานำเข้าสินค้าระหว่างกัน ขณะเดียวกัน ยังกำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) ร่วมกันไว้ตามเดิม ทำให้ UK ยังคงได้ประโยชน์จากระบบตลาดเดียว (Single Market) ของ EU อย่างไรก็ตาม พิธีการศุลกากรของการค้าระหว่างกันจะมีเอกสารที่ต้องใช้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สินค้าเกษตรและอาหารของทั้งสองฝ่ายยังต้องผ่านการรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของประเทศปลายทางเช่นเดียวกับระเบียบปฏิบัติของประเทศนอก EU ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ประกอบการทั้งสองฝ่ายในระดับหนึ่ง
- การส่งเสริมการแข่งขันในภาคธุรกิจอย่างเป็นธรรม โดยทั้งสองฝ่ายต้องรักษาระดับมาตรฐานและเกณฑ์ความเข้มงวดในด้านต่างๆ สำหรับภาคธุรกิจไว้ในระดับเดียวกัน เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านแรงงาน ตลอดจนระดับการอุดหนุนจากภาครัฐ เพื่อให้การแข่งขันของภาคธุรกิจระหว่าง EU และ UK เป็นไปอย่างเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม หากฝ่ายใดมีการลดระดับมาตรฐานดังกล่าวหรือมีการอุดหนุนจากภาครัฐเพิ่มขึ้น อีกฝ่ายมีสิทธิ์ที่จะใช้มาตรการทางภาษีเพื่อตอบโต้
- การจัดการสิทธิการประมงในน่านน้ำของ UK โดย EU ต้องลดโควตาการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำของ UK ลง 25% ภายในระยะเวลา 5 ปีครึ่ง หลังจากนั้นทั้งสองฝ่ายจะกลับมาเจรจาโควตาการจับสัตว์น้ำอีกครั้งแบบปีต่อปี

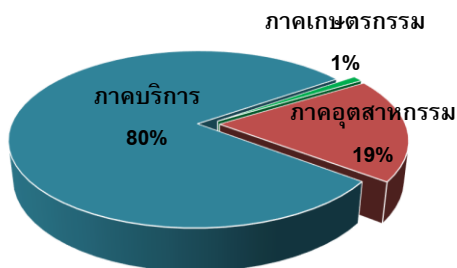
ปัญหาที่ UK ยังต้องเผชิญแม้บรรลุข้อตกลง

แม้การบรรลุข้อตกลงดังกล่าวจะช่วยให้การค้าระหว่าง EU และ UK ดำเนินต่อไปได้ แต่ยังคงมี ปัญหาและความท้าทายอื่น ๆ ที่ UK ต้องเผชิญหลังการแยกตัวออกจาก EU ดังนี้

- ภาคการเงินของ UK เผชิญอุปสรรคในการเข้าถึงตลาด EU เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าว เน้นเฉพาะการค้าเสรีทางด้านสินค้าเป็นหลัก ขณะที่ภาคบริการส่วนใหญ่ รวมถึงภาคการเงิน ยังไม่มีบทสรุปในข้อตกลงดังกล่าว ทำให้อัตราดอกเบี้ยของภาคการเงินใน UK ยังคลุมเครือ และก่อให้เกิดความกังวลว่าสถาบันการเงินใน UK จะสูญเสียประโยชน์ในการเข้าถึงตลาด EU

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของ UK

หน่วย : % ต่อ GDP

ที่มา : EIU

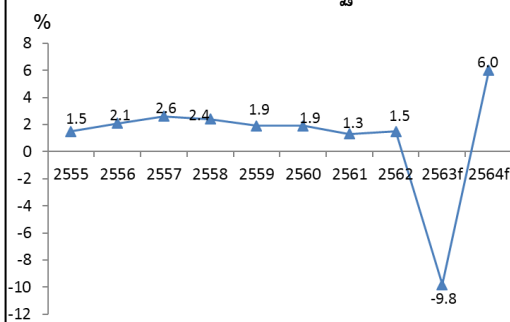
การส่งออกของไทยไป UK ในช่วง 11 เดือนแรก ปี 2563

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก 10 อันดับแรก	มูลค่า	%Δ
1. ไก่แปรรูป	500.7	-11.7%
2. ผลิตภัณฑ์ยาง	223.2	126.5%
3. รถจักรยานยนต์	216.7	-12.6%
4. รถยนต์และส่วนประกอบ	186.7	-63.3%
5. แผงวงจรไฟฟ้า	128.5	-20.6%
6. อัญมณีและเครื่องประดับ	123.9	-42.6%
7. เครื่องจักรกล	77.7	-15.6%
8. เครื่องปรับอากาศ	72.4	-18.9%
9. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	70.5	-9.4%
10. เครื่องยนต์สันดาปภายใน	63.9	19.5%
อื่นๆ	1,164.3	-20.2%
รวม	2,828.4	-20.8%

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ UK

ที่มา : IMF

และอาจทำให้กรุงลอนดอนเสียตำแหน่งศูนย์กลางทางการเงินในยุโรปให้กับเมืองคู่แข่งสำคัญอย่างเมืองแฟรงก์เฟิร์ตของเยอรมนี และกรุงปารีสของฝรั่งเศส โดยตั้งแต่การลงประชามติ Brexit ในปี 2559 สถาบันการเงินหลายแห่งใน UK ได้โยกย้ายสินทรัพย์ราว 1.2 ล้านล้านปอนด์และการจ้างงานอีก 7,500 ตำแหน่ง ออกจาก UK ไปยัง EU เพื่อเตรียมพร้อมรับมือผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับภาคการเงินของ UK ทั้งนี้ คาดว่าทั้ง EU และ UK จะเปิดการเจรจาเกี่ยวกับภาคบริการ รวมถึงภาคการเงิน เพิ่มเติมในระยะข้างหน้า เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวเนื่องกันในภาคบริการค่อนข้างสูง โดยเฉพาะ UK ซึ่งเศรษฐกิจพึ่งพาภาคบริการสูงถึง 80% ทำให้ได้รับผลกระทบค่อนข้างมากจากการแยกตัวออกจาก EU

- **แรงงานวิชาชีพยังไม่ได้การรับรองโดยอัตโนมัติ** แรงงานวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร และสถาปนิก ของ UK ที่ต้องการย้ายไปทำงานใน EU ต้องขอใบรับรองคุณสมบัติด้านวิชาชีพจากแต่ละประเทศสมาชิก EU ก่อนที่จะเข้าไปทำงาน ไม่ได้รับรองโดยอัตโนมัติเช่นเดิม
- **การเดินทางเข้า EU ยังมีข้อจำกัด** โดยชาว UK จะไม่สามารถเดินทางเข้า EU ได้อย่างเสรีอีกต่อไป ซึ่งภายใต้ข้อตกลงดังกล่าวชาว UK สามารถเดินทางเยือน EU ได้ 90 วัน ซึ่งหากประสงค์จะอยู่ใน EU เกิน 90 วันต้องขอวีซ่า ซึ่งรวมถึงวีซ่าการทำงานและวีซ่านักเรียนด้วย

ผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยไป UK

การส่งออกของไทยจะได้อานิสงส์จากโครงสร้างภาษีนำเข้าใหม่ของ UK ที่ลดลง เนื่องจากการที่ UK แยกตัวออกจาก EU ทำให้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2564 UK จะเปลี่ยนไปใช้โครงสร้างภาษีนำเข้าใหม่ของตนเอง คือ UK Global Tariff (UKGT) ทดแทน EU Common External Tariff โดยอัตราภาษีนำเข้าส่วนใหญ่ภายใต้ UKGT ปรับลดลงกว่าเดิม ส่งผลให้การส่งออกสินค้าไป UK จะเสียภาษีต่ำกว่าการส่งออกไป EU ขณะเดียวกัน ภายใต้ระบบ UKGT ยังมีการยกเลิกภาษีสินค้านำเข้าถึง 60% ของรายการสินค้านำเข้าทั้งหมด เพื่อลดต้นทุนการบริโภคให้กับผู้บริโภคใน UK ซึ่งจะส่งผลดีต่อประเทศที่ส่งออกสินค้าไปตลาด UK รวมถึงไทย ทั้งนี้ สำหรับสินค้าส่งออกของไทยที่คาดว่าจะได้ประโยชน์จากการปรับลดอัตราภาษีภายใต้ระบบ UKGT ครอบคลุมสินค้าส่งออกหลักของไทยไป UK หลายประเภท ได้แก่ ถั่วมีเอียง (อัตราภาษีนำเข้าลดลงจาก 2.7% เหลือ 2%) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (0-22% เหลือ 0-18%) อัญมณีและเครื่องประดับ (2.5% เหลือ 2%) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (2.5% เหลือ 2%) ผลิตภัณฑ์พลาสติก (6.5% เหลือ 6%) เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ (1.7% เหลือ 0%) และสิ่งปรุงรสอาหาร (7.7% เหลือ 6%) เป็นต้น

ความเห็นของฝ่ายวิจัยธุรกิจ

แม้การบรรลุข้อตกลงหลัง Brexit จะช่วยพยุงเศรษฐกิจ UK ได้ในระดับหนึ่ง แต่ UK ยังต้องเผชิญความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดที่รุนแรงของ COVID-19 ที่กลายพันธุ์ในประเทศ ซึ่งถือเป็นปัจจัยกดดันสำคัญต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของ UK อันจะกระตุ้นให้เศรษฐกิจ UK กลับมาเผชิญภาวะหดตัวในไตรมาส 4 ของปี 2563 และไตรมาสแรกของปี 2564 และจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยไป UK อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องติดตามในระยะข้างหน้าจากการที่ UK แยกตัวออกจาก EU ทำให้ UK สามารถเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้า นอก EU ได้ ซึ่งที่ผ่านมา UK ได้บรรลุข้อตกลงการค้าหลายฉบับครอบคลุมประเทศคู่ค้ากว่า 50 ประเทศ โดยล่าสุด UK ได้ลงนามข้อตกลงการค้าเสรีกับเวียดนามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ม.ค. 2564 ทำให้ไทยต้องเร่งเจรจาเพื่อให้ได้ข้อสรุปในการจัดทำ Joint Trade Review กับ UK สำหรับต่อยอดไปสู่การจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีต่อไป เพื่อให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่นๆ ในตลาด UK ได้มากขึ้น มิเช่นนั้นสินค้าไทยจะเสียเปรียบในการแข่งขันกับสินค้าของประเทศที่มีข้อตกลงการค้าเสรีกับ UK โดยเฉพาะเวียดนามที่มีการยกเลิกภาษีนำเข้าสินค้า 99% ของรายการสินค้าที่มีการค้าขายกับ UK

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด